Հայաստանի Հանրապետության

|2008|

դրամավարկային քաղաքականության

ԾՐԱԳԻՐ

© Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ, 2007

Հաստատված է
Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի
12.12.2006 թ. թիվ 396 Ա որոշմամբ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԴՐԱՄԱՎԱՐԿԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒՅԹՆԵՐԸ	5
2007 ԹՎԱԿԱՆԻ ՄԱԿՐՈՄԻՋԱՎԱՅՐԸ ԵՎ ԳՆԱՃԸ	7
Արտաքին միջավայր	7
Ներքին միջավայր	7
Դրամավարկային քաղաքականության հիմնական ուղղությունները և գնաճը	10
2008 ԹՎԱԿԱՆԻ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄՆԵՐԸ	14
Արտաքին միջավայր	14
Ներքին միջավայր	15
Գնաճի կանխատեսումները և դրամավարկային քաղաքականության ուղղությունները 2008 թվականին	17
ՀՀ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄԸ	20
ՎՃԱՐԱՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄԸ	25

ԴՐԱՄԱՎԱՐԿԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒՅԹՆԵՐԸ

2008 թվականին ՀՀ ԿԲ-ն կշարունակի գնաճի լիարժեք նպատակադրմանն անցման ռազմավարությունը: Համաձայն «ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքի՝ ԿԲ հիմնական խնդիրը գների կայունության ապահովումն է, որով ԿԲ-ն իր մասնակցությունն է ունենում երկարատև ժամանակահատվածում կայուն և բարձր տնտեսական աճի ձեռքբերմանն ուղղված տնտեսական քաղաքականության իրականացմանը: ՀՀ տնտեսությունում ներկայիս ձևավորված գնաճային մակրոմիջավայրի և արտաքին աշխարհում առկա գնաճային ռիսկերի պահպանման սպասումների պարագայում, 2008 թվականի համար սահմանվել է գնաճի 4% ± 1.5% նպատակային միջակայք:

Գնաճի նպատակադրման ռազմավարություն իրականացնելիս 2008 թ-ին ԿԲ-ն առաջնորդվելու է հետևյալ դրույթներով.

1. ՀՀ ԿԲ հիմնական և առաջնային նպատակը գների կայունության ապահովումն է (գնաճի նպատակային ցուցանիշը 2008-2010թթ. համար սահմանվել է տարեկան 4% (±1.5%)):
2. Որպես գնաճի ցուցանիշ՝ սահմանվում է ընդհանուր գնաճը՝ սպառողական գների ինդեքսի աճը, որն իրենից ներկայացնում է 470 սպառողական ապրանքների գների և ծառայությունների սակագների ինդեքսի աճը:
3. Որպես անվանական խարիսխ՝ ծառայում է գնաճի կանխատեսված մակարդակը:
4. Որպես գործառնական նպատակ՝ ընդունվում է կարճաժամկետ տոկոսադրույքը:
5. Որպես դրամավարկային քաղաքականության հիմնական գործիք՝ կիրառվում է ռեպո (վերաֆինանսավորման) գործառնությունը, որի տոկոսադրույքը սահմանվում է յուրաքանչյուր ամսվա երկրորդ աշխատանքային օրը: Ընդ որում, դրամավարկային քաղաքականությունը տնտեսությանն ազդակներ է հաղորդում ոչ միայն տոկոսադրույքի փոփոխության, այլ նաև որոշակի ժամանակահատվածում դրանց մակարդակն անփոփոխ թողնելու միջոցով:
6. Յուրաքանչյուր եռամսյակի սկզբին ԿԲ խորհուրդը որոշում է կայացնում առաջիկա եռամսյակի դրամավարկային քաղաքականության ուղղությունների վերաբերյալ՝ հիմնվելով գնաճի կանխատեսումների, արտաքին աշխարհի և տնտեսության զարգացման սցենարների, ինչպես նաև գնաճային ռիսկերի վրա:
7. Որպես գնաճի նպատակային ցուցանիշի ապահովման ժամանակային հորիզոն՝ սահմանվում է 12 ամիսը, ինչը նշանակում է, որ յուրաքանչյուր եռամսյակ կանխատեսվում է առաջիկա 12 ամիսների գնաճը, և նպատակային ցուցանիշի ու կանխատեսվածի միջև հնարավոր շեղման վերացմանն էլ ուղղվում է դրամավարկային քաղաքականությունը:
8. Դրամավարկային քաղաքականության հաշվետվելիության և թափանցիկության ապահովման նպատակով ԿԲ-ն յուրաքանչյուր եռամսյակ հրապարակում է «Գնաճի հաշվետվությունը», որը ներառում է նախորդ ժամանակահատվածի գնաճի վերլուծությունը, այն պայմանավորող գործոնները, ինչպես նաև հաջորդ ժամանակահատվածի գնաճի կանխատեսումները: Ընդ որում, համաձայն «ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 4-րդ կետի՝ ՀՀ ԿԲ-ն յուրաքանչյուր տարվա առաջին և երրորդ եռամսյակներին հաջորդող երկու ամսվա ընթացքում Ազգային ժողով է ներկայացնում այդ եռամսյակներում հաստատված դրամավարկային քաղաքականության ծրագրերն ու համապատասխան «Գնաճի հաշվետվությունները»:

   Յուրաքանչյուր եռամսյակի համար հրապարակվում են «Տոկոսադրույքի արձանագրությունները», որոնք դրամավարկային քաղաքականության եռամսյակային ծրա-

գրեր են և ներառում են մակրոտնտեսական ու դրամավարկային ցուցանիշների կանխատեսումները մեկ տարվա հորիզոնով, ինչպես նաև դրամավարկային քաղաքականության ուղղությունների վերաբերյալ ԿԲ խորհրդի քննարկումները և որոշումները:

Յուրաքանչյուր ամիս, տոկոսադրույքի վերաբերյալ ԿԲ խորհրդի որոշման կայացումից անմիջապես հետո, ԿԲ-ն հրապարակում է Մամուլի հաղորդագրություն, իսկ տասն օրվա ընթացքում՝ տվյալ ամսվա «Տոկոսադրույքի արձանագրությունը»:

Տոկոսադրույքի արձանագրությունները հրապարակվում են նաև ԿԲ ամենամսյա «Տեղեկագրերում»՝ որպես Դրամավարկային ամփոփագրեր, և գնաճի վերաբերյալ եռամսյակային հաշվետվություններում՝ «ՀՀ ԿԲ բանբերում»՝ որպես գնաճի կառավարմանն ուղղված քաղաքականության մեկնաբանություններ և գնաճի սպասումների հավանական զարգացումներն արտացոլող մոտեցումներ:

9. Առավել խորը կվերլուծվեն և կմեկնաբանվեն այն բացառիկ իրողությունները, որոնք համաշխարհային պրակտիկայում ընդունված է համարել գնաճի վրա օբյեկտիվորեն ազդող ոչ մոնետար գործոններ.
   - համաշխարհային գների մակարդակների էական փոփոխությունները,
   - արտաքին ցնցումներով պայմանավորված՝ դրամի փոխարժեքի զգալի տատանումները,
   - գյուղատնտեսության ոլորտում զգալի փոփոխությունները, որոնք անդրադառնում են ապրանքների գների վրա,
   - կարգավորվող գների էական փոփոխությունները,
   - բնական աղետները և այլ արտակարգ իրավիճակները, որոնք կարող են առաջացնել առաջարկով կամ պահանջարկով պայմանավորված գնային ցնցումներ:

   Վերջիններս կարող են առաջացնել հիմնականում առաջարկի ցնցումներ, որոնք մեկանգամյա ու ժամանակավոր երևույթներ են, և դրամավարկային քաղաքականության միջոցով դրանց ազդեցության նվազեցումը կխանգարի տնտեսական ակտիվության աճին: Ցածր գնաճի կարճ պատմություն ունեցող երկրներում նման ցնցումները սովորաբար գնաճային սպասումներ են ձևավորում: Այդ իսկ պատճառով ԿԲ-ն անհրաժեշտ է համարում գնաճի վրա այդ գործոնների ազդեցության և ԿԲ դիրքորոշման մանրամասն մեկնաբանությունը:
10. ԿԲ-ն կշարունակի հետևել դրամի նկատմամբ պահանջարկի, մասնավորապես՝ դրամայնացման զարգացումներին և, ուղղորդվելով գլխավոր նպատակի ապահովման առաջնահերթությամբ, համապատասխանաբար կբավարարի դրամի նկատմամբ պահանջարկը:
11. 2008 թ. ևս կհրապարակվի գնաճի պայմանական կանխատեսված մակարդակը, այսինքն[1]՝ կներկայացվեն դրամավարկային քաղաքականության ընթացքի որակական բնութագրիչները:
12. ԿԲ-ն կշարունակի մակրոտնտեսական ցուցանիշների կանխատեսումներն իրականացնել Եռամսյակային կանխատեսումների մոդելով[2], որի արդյունքում, համադրելով տոկոսադրույքները, գնաճը և բիզնես-պարբերաշրջանները՝ ընտրվում են գնաճի նպատակային ցուցանիշին հասնելու համար անհրաժեշտ դրամավարկային քաղաքականության հիմնական ուղղությունները:
13. Ինչպես գնաճի մոդելում, այնպես էլ հրապարակումներում, ԿԲ-ն կշարունակի ներկայացնել ապագա հավանական զարգացումներն արտացոլող մոտեցումները:

---

[1] Գնաճի պայմանական կանխատեսված մակարդակի հրապարակման ընթացքում ներկայացվում են դրամավարկային քաղաքականության իրականացման ընթացքի որակական բնութագրիչները, իսկ ոչ պայմանական կանխատեսված մակարդակի հրապարակման ընթացքում՝ ոչ միայն որակական, այլ նաև քանակական բնութագրիչները:

[2] Մոդելը հրապարակվել է «ՀՀ ԿԲ բանբեր, 2007 թ. 2-րդ եռամսյակ» պարբերականում: